

TELEGRAPFULU ROMANU.

Telegraful este de două ori preșteptămană: Duminecă și Joi. — Prenumeratul se face în Sabiu la expeditia foie preșteptă la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretul prenumeratului pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 92. ANULU XIX.

Sabiu, în 18/30 Novembre 1871.

Nr. cons. scol. 315/1871.

Catra inspectorii districtuali și locali ai scăolelor noastre confesionali din intréga Archidiecesa!

In nesu eu circulariul consistoriale dto 19 Octobre 1870 nr. cons. scol. 225. se provoca prin acésta toti inspectorii districtuali ai scăolelor noastre confesionali — carii inca nu au relationat despre resultatul prelegerilor cu adulții din anul trecut, — a reportă despre acésta fără amenoră și celu multu in terminu de 8 dile dupa primirea acestei ordinatiuni, precum si a starui din tóte poteri e, că astu-feliu de prelegeri, pre cătu de necesarie atâtu si de salutarie mui co séma pentru poporul nostru, — sa se tienă si in iérn'a viitoré in tóte comunele.

Cu controlarea prelegerilor mai susu indigitate, si cu presiederea la esamene in acele comune, in cari se află locuinta resp. protopopu și admini. ppescu se inerdictieza protopopulu, resp. admini. ppescu, iéra in comunele diu afara respectivii inspectori locali ai scăolelor, avendu acestia si unii si altii a provocă comitele parochiali din respectivele comune, că sa indemne pre toti acei, carii in princi'loru nu au invietiatu, său nu au invietiatu destulu, — sa se adune la anumite dile, in Dumineci si in serbatori, său si in tóte serile de iérna, la unu locu potrivit, unde invietatorii nostri său preotii voru fi indatorati ale propune ceteris, scrierea si computulu, eventualmente si alte conosciutie.

Despre resultatul prelegerilor din cestiune, si enume: căti adulți si cu ce sporiu (succesu) au cercetatul prelegerile: si cari invietatori său preotii său si alti intelectuali ai nostri s'au distinsu in acésta privintia? suntu inspectorii districtuali ei scăoleloru indatorati cu finea lui Aprile 1872. a substerne consistoriului archidiecesanu reportu c o n s i - entiosu.

Sabiu din stedint'a consistoriolui archidiecesanu, că senatu scolaru, tienuta in 9 Noemvre 1871.

Pentru Escentia Sea Par. Archi-Eppu si Metropolitu

Nicolau Pop'e'a m. p.
Archim. si Vicariu aepescu.

Sabiu, in 15 Nov. a. c. au sositu la metropoli'a nostra din partea judecătoriei comitetului Bihoru testamentulu lui Gavriliu Fauro din Oradea-mare, repaosata in 15 Novembre 1865, si alu soției sale Veronică Fauro, nascuta Poenariu si repaosata in 28 Februarie 1869, prin care pre lângă mai multe legate facute rudenelorloru, si serăilor din Oradea-mare, din Aradu, si Lipov'a, au testatul si 4000 fl. val. austr. pre séma unei fundationi in favórea a doi stipendisti studenti români de relegea ortodoxa resariténă, dandu Parentelui nostru Metropolitu dreptulu de suprem'a inspectione si de denumire a stipendistilor la propunerea Consistoriului greco-resaritén, si a Episcopului din Aradu. Acésta fundatione este depusa la cass'a de pastrare din Oradea-mare, si acum carteau cassei de pastrare s'au transpusu la metropoli'a nostra spre pastrare credincioasa. — Fapt'a acésta pre cătu maréti in linea filantropica, pre atât'a este vrednica de a fi si cunoscuta in intea clerului si poporului nostru credinciosu din metropoli'a nostra a românilor din Ardélu si Ungaria.

Articuli anonymi.

II. Pâna la incetarea cea pre neasteplate a dietei din Sabiu era lucru usioru pentru politici ca

cei din cestiune, pentru ca tóte erau date insinte ce sa se faca, si asiá precum scolarii si dieu tablele, diceau si ei ce era alu lor si de aci incolo pace.

Dara lucrurile se schimba. Experimentul politicu de atunci s'a vediutu necospace de a dà pacea interna a popórelor. Ungaria cu tóte popórele ei stá mortisius opusa centralisarei in Vien'a, si vindu ca Ungaria face o parte considerabile din imperiu, nu potea si trecuta asiá lesne cu vederea. Nu potea si trecuta nisi pentru aceea, căci in ceea ce privesce centralisarea in Vien'a au fostu si celealte popóre ale terei, va se dici, cele nemagiare, cu magiarii de acordu.

De tóte aceste politicii nostri habar nu aveau. Lucrul in se devine seriosu. Kaiserfeld trantesce in senatul imperiului bóm'a carea in explosiunea ei derima sistemulu de pâna aci. Ministeriul Schmerling că purtatoriu alu sistemului trebuie sa cada si i urmează ministeriul celu cu sistare a constitutionei. Sistarea acésta a fostu inaintemergătorea cassărei constitutiunee in form'a de pâna aci si deschiderea unei ere noue, carea din multe semne sa vedea ca are sa fia botezata dualismu.

Tóte aceste erau flori la urechile pentru cei ce nu visau alt decât tu visurile din diet'a 1863/4.

Déca nu aru si lucrul asiá seriosu si impreunatul cu urmări asiá grele, atunci, celu ce le scie aceste din urma, aru trebui sa rida de naivitatea politica, carea se manifestă in provocarea continua la diet'a din 1863/4, carea de altmintrelea nu facuse nisi o lege de vre-unu folosu realu pentru români, — o provocare continua in quu tempu de unu cutremoru asiá iusfricosatu politici.

Amo si in stare inşa sa dicem or si ce, ca si adi, unde au trecutu ani la mijlocu si avemu o soma de esperintia, omenii acesta inca nu s'au tredut din dormitarea si visurile din tempulu acel'a.

Cumca nu esageram si cumca nu vorbim din vre-o ura personale cetitorulu se poate convinge din cele ce s'au urmatu la noi acasa in data dupa sistare si si mai tarda. Nu ne vomu folosi de nume, ci vomu obstrage cătu se poate si ne vomu tiene de objectu.

Cei ce figurase in diet'a numita că nisce siguri pre o scândura de siacu in man'a jucatoruloi, castigase increderea, ca déca au siedutu pre acelesibance, pre cari au siedutu conti si baroni, déca au conversat, ba poate ca s'au preumbătu si bratii la bratii cu ministri, suntu omeni politici f a c u t i. Si déca pâna aci nu au evolu ei conducerea nativunei, vine numai de scolo, ca Episcopii le-au statu totu dé-un'a in cale. Decei ce au facutu? Acum cându tóta lumea cea cu judecata sanatosă era îngrigita de cele ce voru urmă, cându mai cu séma noi români, carii nu castigasem inca nici unu terenu siguru, pre care sa ne potem scufi de visele politice ce aveau sa urmeze, — acum, cându eramur ingriglii ca ce sa facem, că sa nu sunu inghititi de noianulu politici ce batea cu valurile sele ince si la ruinele sistemului espiratu, — se punu, său mai bine disu, si punu omolu sa le taie calea spre a se sol la finalitatea conducerii politice. „Gazeta Transilvaniei“ din anulu 1864/5 e plina de dovedi, cu ce generositate si cavalerismu s'a deschisu persecutiunea asupra „bisericanilor“. Cându cetesci articulii acei inversiunati si scupatori de focu asupra bisericanilor, pare ca cetesci in sinaxariele de pre tempula lui Nero si Diocletianu imperatului.

Pre cum s'a vediutu atunci si precum se vede si acum cându cetim producțiunile paroxismului emanat din frigule ambitionei de o parte si ale urei de alta parte, sagetile cele inveninate erau indreptate asupra Metropolitului gr. or., carele se retrase de multu de pre terenul politici, vedindu pre ce precipisul impinsese nationea omuncului nostru. De celaltu Metropolitu, carele traiá pre atunci

tru celelalte parti ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri strene pre anu 12 1/4 anu 6 fl.

Insetarele se platescu pentru intă'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dôa' ore cu 5 1/2 cr. si pentru a treia' repetie cu 3 1/4 cr. v. a.

si pre carele acum Ddieu sa-lu ierte! nu aveau slăt'a temere, pentru ca despre densulu castigase convigerea, cu deosebire cându in diet'a din 1863/4 se desbatu legea pentru tribunalulu supremu, dera si de alte-dăli, ca déca i voru dice albu, alba si déca negru, negru va remané. Atara de acésta scieau ca la curte si la tóte locurile insemnatu Metropolitul din Sabiu este recunoscutu de barbatu de statu, ceea ce despre cel'a-laltu, de-si poate ca au fostu unu prolatu aptu, nisi nu era de cătră n'minea recunoscutu, dare nisi ca ave insusirile si scifti'a prin carea sa pota deveni barbatu de statu *).

Dara tóta lupt'a acésta nu retinu nisi pre Metropolitul din Sabiu nisi pre alti barbati maturi de a alega acolo, unde credura ca potu ajută causet românilor, ce suferise atâtu de multu prin portarea descrisa in anii memorabili 1863/4. In diet'a din 1865 tienuta la Clusiu, Metropolitul din Sabiu in intielegere cu Metropolitul din Blasius si cu ceilalți representanti nationali compusera una votu separatu, prin care se cere o dieta transilvana, alăsa pre basea proiectului de lege electorală, lucrată (dara nu desbatuta si adusa in stare de a fi lege) de dieta din Sabiu; in aceasta dieta sa se desbată apoi cestunea pentru carea era conchiamata diet'a din Clusiu: cestunea unionei Transilvaniei cu Ungaria.

Unul din politicii nostri a fostu bolnavu si nu s'a potutu duce la Clusiu, altul a fostu sanatosu si n'a vrutu sa se duca, pentru că sa se consulte asupra celor ce erau de facutu in tempurile acele critice. Si rezervă in se dreptu de a tacea vre-o ceteva seplamăni său loni spre a incepe si cu mai mare veementia asupra celor ce au facutu votul separatu in diet'a acésta din urma, in specialu inşa totu asupra Metropolitului din Sabiu. Mai multu, a lueroat pâna a adusu pre insusi insarcinatul ou elaborarea votului, sa-lu prinda la carulu celu incarcatus si sa-lu tramita cu suplici mai scice Ddieu pre unde, cu suplici bune de ori-ce băla.

Acel'a carele in totu decursulu dietei din Sabiu ducea rolul calului de pre scândur'a de siacu; acel'a carele la vre-o cătu va deputati mai juni si resoluti, cari pasira in contr'a conchetărei lui si a colegilor sei cu regimul le dicea ca suntu nisco m... si, acel'a despre carele spuneau, de sigur gurile rele, ca inaintea lui Crenneville au versat la crami si au disu ca nu i e viat'a sigura in Sabiu, pentru ca români (?) voru sa-lu omore, poate pentru conscientia despre meritele (?) cele castigate pentru români: asta ca este bine, că in tempulu periculului sa siéda tulipatu a casa, nici sa nu resuffle, si apoi la unu tempu óre-care, dupa ce s'a mai asiediatu undele, sa incépa cu chorulu sea a calumni si cumai a calumni, dara nu a spune, celu putino pre urma, ca ce aru si fostu bine sa faca români.

Evenimente politice.

Ministeriul cislaitanu este formatu sub presiedint'a princepelui Adolfu Auersperg. Ceilalți ministri suntu (dupa N. Fr. Pr.) Lasser de interne, Glaser de justiție, Stromayr de culte si instrucțiune, Banhans de comerciu, Chlumetzky de agricultura si Unger fără portofoliu. Holzegh et han remâne ministru provizoriu de finante, care lu va schimbă cu postul de ministru de fin. im. Mai suntu o se suplini posturile acestui'a, celu pentru apararea terei si alu ministrolui pentru Galitia.

Intre scirile ce ni se paru a fi sciri de sensatiune inregistratul pre cea despre reintocrcerea lui Kossuth in patriasi si despre pregatirile ce are de

* Acestu adeveru e recunoscutu demultu, cu tóte aceste nu l'am si pronuntat, déca nu amu vedé ca se face atât'a abusu cu acelu barbatu dejá reposat.

eugenii slângă estrema să îl facă spre a-lu însemnată să se însemneze la sosire. Viitorul ne va răsa ce însemnată i se poate atribui scirei acesteia.

Despre Lónyay se scrie ca să aibă înțelegere cu partidul național din Croația.

Capitalea Belgiei este foarte agitată. Agitația are însă mai multu subînțiatu socialu-financial decât politic.

Dietă Ungariei.

In siedintă din 17 Novembre se cetește și incuvintările protocolului siedintei precedente. Se ascernă petitioni diferenți și se transpun comisiunile respective.

Contele P. Pejačević respunde după aceea la interpelatiunea lui Irányi privitor la sitarea dietei croate.

Dupa aceste trece casă la desbaterea §-lui 6 din legea coloniștilor. Acestu § otarește ca colonistul are să plată prețul cumpărării în 20 rate anuale cu câte 5% însă fără oricare mădilcire din partea statului. Mai mulți deputați propun ca acoperirea acestui datorie să se facă prin mădilcirea statului; contră acestei vorbiri Széchenyi și ministrul de finanțe. La propunerea lui ministrul-priședinte §-acestă se tramează sectiunii finanțiale spre o nouă desbatere. Cei-lalți §§ se acceptă fără modificări mai însemnante.

In fine se primește și propunerea lui Várady că: ministrul de justiție se însarcină să ascene un proiect de lege despre modul colonisărilor viitorice eventuale, cu ce siedintă se încheie.

In 18 Novembre tienă și casă magnatilor siedintă, în care se călă mai întâi împartasirea contelui Andrássy privitor la denumirea sa de ministru al esterelor; urmă după aceea cetirea rescriptului regescu.

Cuestorul casei magnatilor conte Szapáry, contele Lónyay și dimpreuna cu cei-lalți ministri apară în casa; ministrul-priședinte recomandă prin putine cuvinte casei ministeriale; prez. casei îi salută. Conte Cziráky ascene după aceea raportul comisiunii judiciale, după a cărui călare se ia la desbatere proiectul de lege despre execuția judecății, care după o scurtă desbatere se și primește. Urmă proiectul de lege despre remanențile urbariale și se primește acestă cătu și alte fără vre-o modificare.

In siedintă casei deputaților din 18 Noem. se autentică protocolul. Dupa une-altele pentru noi fără interesu se trece la ordinea dilei la care sta proiectul de lege despre industrie.

Referințele comitetului de 15 A. E. R. K. Ö. Y. imparțiesc principale produse de acestu comitetu în proiectul de lege: libertate absolută de lucru; regularea relației între lucrătorii și datoriu de lucru pre baza dreptății; constituire liberală a direcției industriale; aceste sunt liniașurile principale pe care se bazează proiectul. Vorbitoriul recomandă proiectul în ediția comitetului de 15 spre primire.

La desbaterea generală la parte I. R. Andrássy, care da pre largu o istorie a libertății industriale în Anglia, Franța, Belgia, Prussia, Holanda, Elveția și Germania și trece după aceea la istoria legislativei în Ungaria. Până la 1848 domniaici aici sistemul corporațiunilor (Züfste). Dietă dela 1848 dedu ierrei tote libertățile posibile, numai libertatea industrială nu. Afara de călăra, precum M. Lónyay, G. Klauzal, L. Korizmics, nu preia nimenea momentuoșitatea libertății industriale. In epoca trista, care urmă anului 1848, observam că unu luceră introducerea libertății industriale în calea patentei prin regimul austriac. Înse durere prin reintroducerea constitutionalismului se perdă ierasi acelu avantajul. Vorbitoriul recomandă proiectul.

Urmă desbaterea specială și §§ singurătei până la § 24 se primește fără modificări mai însemnante.

In siedintă din 20 Novembre se cetește și aprobația protocolului.

St. Pavlovics îndreptă către ministrul de interne o interpelatiune privitor la intredicerea festivității, ce cetățenii Neoplantei voiau să intreprindă în onoarea lui Miletics.

Dupa aceste se continuă desbaterea specială a proiectului industrial, care împre siedintă intrăgă-

si a cărui §§ deosebiti până la alu 47 se acceptă mai fără modificări.

In siedintă din 21 Novembre interpelăza după finirea formalilor obiceiuite îos. Madar așz pre priședintele casei în afacerea deputatului Binder care, denumit fiindu de priședinte judicial, fu provocat să abdice de unul dintre oficile sale și care la această provocare a respunsu într'un mod bruscu că: nimenea nu are dreptul a pretinde delă elu abdicarea până ce nu va fi depusu juramentul de jude, care împregiuare a indemnătu casă a-lu provocă de nou că sa sosescă în celu mai scurtu tempu la Pestă pentru de a-si ocupă locul în casă deputaților, căci altcum va fi lipsit de mandatul seu de deputat. Trecându-se la ordinea dilei se continua desbaterea legei industriale a cărei §§ până la 83 se primește mai fără schimbări.

Repusu

La declaratiunea d. dr. Racuciu, publicată în nr. 89 alu "Tel. Rom."

Reservându-mi cu alta ocazie a respunde mai pre largu la corespondența "Unui membru alu comitetului" publicată în nr. 87, alu "T. R." — declară cu totă solemnitatea: că în siedintele comitetului ad hoc din 29 și 30 Oct. a. c. nu am facutu nici cea mai mică pomenire despre acea: deea, și cum s'a declarat d. dr. Racuciu în privința conducerii politico-naționale, și cu atâtă mai putinu că s'ar fi declarat penteru passivitate. Spre comprobarea adevărului mi iau voia a include o copia a protocolului despre siedintele mai susu memorate, și a me provoca totu-o dată și la nepartinitore testificare a membrilor de facia a fostului comitet.

Sabiu în 9/21 Noemvre 1871.

E. Macelariu,

Procesu verbalu *)

alău siedintei din 29 Octobre 1871 a comitetului ad hoc pentru primirea parerilor inteligenției române despre conduită politica a națiunii române din Transilvania.

Sub presidiul lui Elia Macelariu, fiindu prezenți dd. Ioane Hänni, Ioane Rusu, Dr. Ioane Borcea și Visarionu Romanu.

D. Priședinte comunica, că în urmă harthie a acestui comitetu dto 20 Septembre a. c. adresate către 120 barbati ai națiunii noastre prin disponibilități, spre a le cere opinionea la cele 6 puncte enprise în aceeași, au incuso până astăzi cu totul numai 21 respunsuri parte singulare, parte colective; că în 25 ale curentei d-sea a predatu totă harthie intrate lui notariu substitutu Dr. Demetru Racuciu spre referare. Fiindu insă că dlu Racuciu a înăpoiatu ieri presidiului totă scrisorile amintite cu observare, că avendo să intreprinda o călătorie, nu poate a corespunde însarcinării primite, presiedintele pune harthie numite pre măsă comitetului, negându-lu a dispune de ele.

Se concredu lui notariu Dr. Ioanu Barciu, spre a referă la siedintă viitoră, care se anunță pre măne.

Continuarea siedintei în 30 Oct.

Presinti: toti dnii membrii din siedintă de ieri cum și dlu Ioane Nemesiu.

Dlu notariu Dr. Ioane Borcea da cetire unui es-trasu alu respunsurilor intrate și face la urma propunerea:

Că comitetul ad hoc, terminându-si cu siedintă de astăzi lucrările sele să predea totă actele și sa concreda totă caușa comitetului permanentu al congrèsului național din 1861 și 1863.

Propunerea d. sele motivată se alătura la acestu protocolu sub A.

Dlu Ioane Hänni este de parere, că avemu sa liememua la continuitatea noastră de dreptu și ca nu potem a parast terenul ocupat până aci fără daună intereselor noastre politice naționale. De aceea și d-sea este de parere, că comitetul ad hoc să-si termine lucrările sele astăzi, este insă de convingere, că numai comitetul național centralu alesu de conferința națională din Mercurea in 1868 aru fi chiamat, a luă inițiativa în afacerile noastre politico-naționale. Esprimandu-si mai departe parerea de reu, că activitatea aceluui comitetu s'a sus-

*) Ni s'a transis numai Sâmbăta după încheierea numerului precedentu.

pendat, propune: a se concludă la locurile competente pentru delaturarea acelei suspensiuni.

Dlu Ioane Russu, afăndu de fundate convicționile dui Hänni se exprime pentru ele cu a-dausu, că comitetul sa publice unu raportu despre lucrările sele, și cu acea deosebire, că totă caușă mai departe să se lase în voia naționalei.

Dlu Ioane Nemesiu propune, a nu se luă astăzi nici o concluziune, ci comitetul sa-si amâne lucrările sele pre tempu nedeterminat.

Dlu Visarionu Romanu opină, că numerulu micu de respunsuri, ce a primit comitetul după 120 provocări, nu este nici cum de ajunsu, spre a fi privit de spresăne opiniunei generale la noi, mai vertosu după ce și acestă reprezintă diverse pareri, ca prin urmare lipsa de atâtea respunsuri nu este nici cum constatarea necesităției de vre-o adunare națională în tempu presentu.

De ore-ce asiā dăra acestu comitetu n'are alte instrucțiuni dela adunarea, care l'au alesu, ieră elu nu-si poate aroga sie drepturi, cari trecu preste marginile modestei sele chiamări; de ore-ce mai departe conferința din Mercurea dela 1868 este cea din urma adunare a noastră națională, densula e de parerea dui Hanu'i și spriginesc propunerea sea.

Dupa ce s'a datu ocazie de ajunsu membrilor a vorbi la totă propunerile escute pro si contra, presidiile resumandu, pune la votu mai întâi propunerea dui Nemesiu pentru prorogarea lucrărilor comitetului pre unu tempu ore-care.

Votându toti cei-lalți membri contră propunerei — cade.

Dr. Nemesiu declară, că se abține dela totă votarea mai departe.

Se aduce apoi la votare propunerea pentru încreștere comitetului cu d'u de astăzi, care se primește in unanimitate.

Se ia la votare partea I. a propunerei dui Russu pentru publicarea unui raportu despre lucrările comitetului

și se primește.

Partea a II insă a propunerei d-sele de a se dice, că totă caușă mai departe se lase în voia naționalei

no se acceptă.

Se submite mai departe votării propunerea dui Dr. Borcea, de a se predă harthiele și a se concrede totă caușă mai departe comitetului permanentu al congrèselor naționali din 1861 și 1863.

Propunerea insă nu se primește.

In urma se pune la votu propunerea dui Ioane Hänni: de a se exprime convingerea, că numai comitetul național centralu alesu de conferința națională din Mercurea in 1868 aru fi chiamat a luă inițiativa în afacerile noastre politice naționale; de a se exprime parerea de reu, că activitatea aceluui comitetu s'a suspendat și de a se concludă la locurile competente pentru delaturarea acelei suspensiuni.

Propunerea acăstă se primește cu majoritate de voturi.

Cetindu-se protocolul acăstă în conferința de astăzi, s'au verificat și subscrizu.

Sabiu, 3 Noemvre 1871.

E. Macelariu, m. p.

I. Hänni, m. p.

Dr. Ioane Nemesiu, m. p.

I. V. Russu, m. p.

Visarionu Romanu, m. p.

Ce e dreptu nu-e pecatu,

Muresiu - Osiorhei 18/11 n. 1871.

(Urmare.)

Spre ilustrarea afirmației mele me vedu ne-necessitatu a pune la vedere o. lectori urmatorele date din 1848, căci: ce e dreptu, nu-e pecatu.

Circumspectii sasi erau în acelu anu de cu primavera inca mari contrari ai magiarilor și a uniunii Transilvaniei cu Ungaria de cătu români din Transilvania, și in temere loru de moarte, că români vor primi uniunea, se apucase de temporiu a face frumosulu inteligenției române pretutindenea, ba chiar și poporului român de rendu, și ai pre-găti în contră uniunii. Unu singuru casu voi numai a enară.

Unu domnu sasu caciulă chiar și scrierii lui acestor sire in Sabiu, unde studia atunci, dicându-i intre altele: ca déca români vor merge mâna in mâna cu ei, opunendu-se uniunii, se voru intemplă casatorii de feiori români cu fete de sasi,

si ca ei — sasi — e un popor mic la număr mai bine se vor face români de către unguri, de către români sunt și cei mai mulți în lări a aceluia etc. Dara curențu după ce români cu unghii se leara odată de peru, incepura sasi a răntă pre alta cordă, chiar și celălău casatorile reciproce, de care me despartisem în August 1848, și cu care m-am întîlnit ieră numai în Decembrie a acelui-ași anu; incepă acum a injoră și a amerintă națională română. Apoi ce faceau ei în Sabiu după încreșterea revoluției 1849, cu români, ce nume dău fostilor prefecti și tribuni — scim nu inca, și ca cum ne voru fi negritu la înaltatul imperatului și aiurea ieră ne potem intipui băi și scim. Amintirea acelui de intemplieri din fatalul să de trista memoria anu 1848, o facu numai și numai că sa deschidu ochii unui numero nu micu de individi din inteligenția noastră, precipitați și plini de usurintă. Mai caute numai opoziționalii de meseria și mesteristica în politica cu ce barbatia reproducă și comenteză „Hermesdr Zg” acum articuli din „Albină”, „Gazeta”, și „Federatiune”, scrisi în contră guberniului, cu scopu — de securu — de a recomandă pre sasi de asi credinciosi și buni voitorii a acelui-ași.*)

Autoritatea pre care o insultă acestu ignavu corespondinte, mi aducu bine aminte, au svatuitu 1848 pre unii din inteligenția că sa nu scăde poporul în contră unghirilor. De siguru ca că pastoriu sofletescu nu au vrutu sa se verse sânge, și pote că omo inteleptu va fi engetat și la impregiorarea ca bietulu popor român nefindu pregătit de a portă armăva deveni macelarită. — Urmarile neascultării le scim ca au constatul sacrificii mari din partea noastră: afara de sate arse și prădate mai cadiura jertfe yr'o 40,000 români! Asi patiesc acele națiuni, cari au în frunte omeni scurti la vedere, și cari vréu numai a o conduce, lacomi după gloria fiindu. Pote nu mai putine jertfe au avutu națională magiara, ardiendu-se reciproce orasie și sate! dora circumpectii sasi sciura și atunci după ce se aprinse odata focul, intorce mantau'a după ventu și scapara cu sòrte putine jertfe.

Acum starnescu unii ieră pentru continuarea passivității, argumentându după cum se vede din „epistolele anonime” în „Gaz. Toie” între altele: că multi au dorită eșa passivitatea sa fie națională române daună, dora rezultatul ei este pâna acum dejă mai favorabil de cum s'au asteptat dela începutu, căci de să români se scosera de pre terenul politicu, și acolo nu potu lucră, și au indreptat atenția și activitatea loru în direcția promovarei binelui materialu și spiritualu al națiunii spre ai ascură venitoriu pre o basă secură; apoi continua: ante de astă cu 15—20 de ani cercetă universitatea din afara abea 9—10 tineri români, acum cercetează preste 100 de insi universitatea din Viena, München, Grati, Zurich, Berlinu, Parisu, Turinu, Pestu etc. La astă ne vomu intorce, acum fia-mi permisă a insiră aici unele intemplieri din unu orasius numai, cari stau în legatura cu decretarea passivității din Mercuria.

Pre tempu, cându se tienă conferința la Mercuria, eu locoiamu în unu orasius, unde stă inteligenția română inca din 9 barbati. Doi eramă pentru activitate, unul neutralu, cei-a-lalți 6 pentru passivitate. Trei dintre passivisti se dusera la Mercuria, ieră după intorcere dela aceea conferință plini de bucuria că s'au decretat acolo passivitatea și spusera că au fostu acolo chiaru și comesolu din Sabiu, la ce diseu eu: acelă se va fi bucurat de conclusulu acelui conferință, care sasiloru le pote veni bine.

Totu în aceea di trebuia sa esperezu ce nu as fi potutu crede că s'a intemplatu de nu eramă de facia.

(Va urmă.)

Brasovu, 12/24 Novembre 1871.

Protopopiatul I alu Brasovului a tenu în 9/21 Novermbe a. o. sinodu protopopesco extraordinaru în urmă ordinariunei ven. Consistoriu arhiecesanu din 30 Sept. a. c. nr. 775, pentru a trata regularea stolei preoțesci și clasificarea parochierilor.

Dupa observarea toturor formalităților prescrise de „Statutul organican” Pr. on. d. protopopu Iosifu Baracu deschide sinodul prin unu cuventu pretiu, despre aceea, că preoții, că se potă corespunde chiamării și demnității loru, au necesitate de o dotare corespundătoare, fiindca numai astfelu voru pot avea comunele bisericesci preoți

mai qualificați, mai literati și numai astfelu voru pot avea medilice (cărți de specialitate) spre a se ocupa și pregăti pentru propovăduirea adeverului. Deschidiendu-se sinodul, verificându-se membrii și al gendu-se notariulu să pusă la ordine: tratarea stoli preoțesci. Despre acelui, se arata sinodul, că comitetul protopopescu i-a înlesnit lucrarea, pentru că el a fostu desbatutu în două sedințe acelașă cestune însemnată și unu din membrii comitetului au fostu venită la principalele urmatore:

Tratarea stolei preoțesci, că medilicu pentru dotarea preoților, nu o pote sinodul acesta per tractă definitivu, fiindca n'are date positive și sigure despre venitele fia-cărei parochie, pentru acelui a se vide necesar, că sa ieșă prin parochii mai intâi comisioanea prescrisa. Comisiunea să i se dea îndrumare pentru operatul necesar a acestei lucrări. Astfelu sinodul va decide:

1. Despre clasificarea parochierelor din prot. I alu Brasovului.

2. Despre o instrucție pentru lucrarea uniformă a comisiunii.

3. Despre aceea, că cestunea în esență este pentru binele — spiritualu, moralu și materialu — al poporului; dreptu acelui este să se îngrijească susi poporul de midilicul, care să înlesnăca și să realizeze acestu bine; pentru acelui să se facă, că sinodele parochiale să inteleagă și să-si ia ele în susi asupra salarizarea prescrisa parochului. Medilicul este, că după ce s'a clasificat parochia venitele preoțesci și parochiali să le incaseze epitropii parochiali și dela acesta să le primește preoții. Astfelu devin poporenii singuri a radică stolă său a face repartizii. Prin acelui s'a radicat neîntelegerea între preoții și poporenii cari aru sustine, că venitul preoțescu e mai mare său mai micu și s'ară radică văză și demnitatea bisericei.

4. De către protopopiatul I alu Brasovului face excepție satia de cele-lalte protopopiate, pentru că de o parte în acestu protopopiatu mai toți preoții trebuesc — lângă teologia — să mai aibă și studiile unei facultăți de altă necesitate locală deosebită ceru spese mai mari, asi și salarie trebuesc să fie mai mari decât cele provadite în clasificarea sinodului episcopal. Dreptu acelui clasificarea să o facă sinodul pro'popescu pentru parochie de clasă I salariu 1200, pentru cele de a II-a 800, și pentru cele de a III-a clasă 600 fl. v. a.

Dupa aceste principii ale comisiunii comitetului protopopescu afara de §. 4 care l'a primitu, insă l'a lasat sinodelor parochiale, a compusu unu proiectu.

Acestu proiectu punându-se la ordinea dilei în sinodul protopopescu, referințele lui a desfășurat principale de susu după care s'a lucrat și asi desbatându-se în generalu și în specialu, punctu de punctu, s'a primitu de către sinodu fără a se observă și aici propunerea punctului 4 și pre lângă două amendamente, insă acestea a tăiatu basă proiectului.

Astfelu sinodul pre cătu amu cuprinsu a decisu cam acestea:

Regularea stolei pentru dotarea parochierilor din protopopiatul I alu Brasovului se face:

I. Prin clasificarea parochierelor în 3 clase.

In clasă I vinu parochiele Brasovului, cele ale Satului-longu și a Turchesiului, in clasă a II Cernatulu și Tientarii și in a III-a clasă tóte celelalte parochie din protopopiatul I alu Brasovului.

Clasificarea salarielor remane cea provadita de sinodul episcopal cu aceea, că radicare ei să se recomande sinodelor parochiale. (Aci e de observat, că cum a potutu sinodul clasifică parochie a potutu și clasificarea salarielor. Astfelu cum a pusă parochie T... și B... in clasă I pentru că în poterile și necesitățile loru e mare deosebire? —)

II. Sinodul alege de membri ai comisiunii prescrise pre Ilustritatea Sea du Capitanu supremu in pensiune Ioanu Branu Papp de Lemeni și prepr. on. d. directoru gimnasialu Dr. Ioanu Mesiotă și că suplenti pre on. dni comersanti Ioanu T. Popoviciu și Constantino Popasu; acestei comisiuni pentru lucrare uniformă i da ormatorea instrucție:

1. Infăsându-se comisiunea înaintea fia-cării sinodu parochiale din comunele bisericesci ale Protopopiatului I alu Brasovului are a declară că se'stă in care e pusă acea parochie, concedendu a o radică numai la clasa mai înaltă.

2. Conformu clasificării se stabilescu condițiile concurenților la parochii și adeca: pentru

clasea I sa aibă lângă teologia și studiile unei săcătăți pentru clasea II și a III sa fie gimnasti absolotti, matrisanti și sa fie fostu și unu tempu că învățători.

3. Comisiunea va statori numerulu preoților după legea congresuale, acolo însă unde poporenii voru mai mulți preoți, va sustine, că pentru fia-care preoțu trebuie provaditul mai întâi salariul prescris de clasa, în care e acea parochie numerată.

4. Va canta isvōrele din cari sa se acopere salariile și anume: din averea bisericescă destinația spre acelui, din stolă sigura dela boțeu, cununi și înmormântări și neacoperindu-se atunci se face chipsoire la o repartizare în bani său naturale.

5. Taxele dela deosebitele funcții preoțesci să le primește parochii insuși, ieră alte venite dela averea bisericescă și repartizările să le incasidie epitropii parochiali spre a acoperi salariile preoților.

III. Atare operat, ce va aduce comisiunea să se asternă sinodului protopopescu de nou conchiamat pentru per tractarea ulterioară a acestei cause.

S'a mai per tractat alegerea defensorului și în fine prin cuvinte multiemilore s'a inchisă sinodul.

Resoluțiunile congresului presei române.

I. Naționalitatea, interesele și libertățile ei trebuie a fi regula noastră de conduită a tuturor, în toate ramurile activității publice și private.

Naționala româna este complexul întregului popor român: adeverată politica națională nu poate admite asuprarea unei parti din național prin cearța.

Pres'a va luptă dura pentru realizarea unui guvernament românescu, prim național și pentru național, întemeiată pre adeverată libertate națională.

II. România facându parte din marea familie latină, pres'a va lucră, prin toate midilicele de care dispune, pentru întemeierea celor mai strensi legători cu naționale latine din Occidente.

III. Germanismul amenință pre facia tările Donarei. Pres'a va combate cu taria orice incercare, directă sau indirectă, de colonisare a tările cu nemți. De osemenea va luptă cu energie în contră invaziunii sistematice și crescănde a jidovimel, acelui adeverată antegarda a germanismului.

Pres'a va cere aplicarea cu rigore a legilor existente și luarea de noi și eficace măsuri, în interesul ordinei publice și a morărelor, contră exploatare ce fac jidovii în România și la care este spusa poporul națională, mai alesu în comunele rurale.

Pres'a va combate societățile fraternităților din România, că funeste tuturor intereselor naționalei.

IV. Concessiunile și întreprinderile la străini suntu funeste intereselor naționalei române.

Pres'a va combate dura toate concesiunile și întreprinderile la străini. Ea va cere completarea construcției cailor nostru ferate cu întreprinderi prim români, și regi'a pentru exploatarea loru.

Pres'a va combate concesiunea vănilor și ocnelor, la străini sau la pameleeni, precum și monopolul totunulgi.

V. Pres'a va luptă neafermarea învățământului publicu de poterea ministeriale și administrarea lui de către unu corp separați și alesu — persoana juridica — dotat cu fonduri speciali. Va sta ruri că învățământul generale, gratuit și obligatoriu, sa devie o realitate și sa fie distribuit într-unu mod proportionale și practicu, astfelincătă sa responde la tările trebuintele noastre politice, sociale și economice.

Pres'a va cere desființarea instațelor de educație jesuitica — sacrecoeur și altor asemenea — care s'au înființat în tările cu scopu de proselitismu.

VI. Autonomia județienă și comunale, în limitele unității naționale, este o cestune vitală pentru români. Alegerea tuturor magistratilor județieni și comunali este unu din drepturile fundamentale ale județului și ale comunei. Pres'a va luptă pentru realizarea loru. Pres'a va combate osemenea nouă a împărțire teritoriale a României.

VII. Pres'a va cere înființarea de bânci județiene și urbane naționale, că unu din cele mai

* Incidit in Scyllam...

România.

Proiectul de respunsu cam. dep. la mesagiul domnescu.

Pré Inaltate Domne,

Adunarea deputatilor chiamata in sessione inaintea terminului legiuitoru, că sa se ocupe cu lucrari devenite urgente pentru interesele tñerei, precum i se afirma de guvernul Marii Tele, crede de detor'a sea, că dela intñialu ei cuventu, sa ve incredintez ca va dñ guvernului unu concursu leale si inteligente in solutuinea cestuiilor ce se vor supune deliberarilor ei.

Bun'a intilegere ce s'a cimentat intre poterea executiva si poterea legislativa, adunarea o consideră că o conditioane esentiale de stabilitate sub alu carei scut se potu desvolta tñote interesele vitali ale tñerei. De acea privind la resultatele dejá dobândinte, la linisca publica consolidata, la regnarea in mare parte simtietore a finançelor si la restaurarea creditului Adunarea se felicită dimpreuna cu guvernul de bunele efecte ale acordului ce a dominat in conduit'a asacerilor publice, ea este fermă decisa a starni intr'o cale ce singura pôte promite unu progresu normale; si nu va perde din vedere, că tñinta a aspirationilor sele, armonia intre poterile publice si intileginiunea in tñote mesurile ce se atingu de diferitele interese ale tñerei.

Vedem cu mare multiamire asecurarea ce nimise da ca, prin legile din sessione trecuta, s'a inlaturat crisia financiara. Acestu rezultat este de o mare importanță, si potem spera ca printr'o buna administratiune, pre cum si prin votarea legilor necesarie, vomu ajunge la stabilirea din ce in ce mai completa a ecilibrului financiaru.

Petrinu de necessitatiale practice ale tñerei, Adunarea este convinsa ca nu pôte face mai bine ca sa corespundă la dorintile Inaltimii Vostre pentru binele publicu, de cău a se tienă departe de ori-ce teorii amagitoare; in acestu spiritu, ajutati si de esperint'a trecutului, vomu cercetă tñote proiectele de lege, ce ni se anuntia, cu cea mai mare atentiuie si cu tota scrupulositate, ce ne suntu imposute de detorile nostre cătra tñera.

Speram, Pré Inaltale Domne, ca acesta sessione va fi totu asi de productiva că si cea treceata, si plini de acel'a-si devotamentu cătra tronu si dinastia, urmu Marii Tele si Mariei Sele Domnei ani multi si fericiti.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoriu la scôla elementara din parochia opidului Berthani de religiunea gr. or. se serie concursu.

Emolumentele suntu:

1. Léfa lipsata din alodiu 100 fl. v. a.
2. Câte 30 xr. dela parintii pruncilor umblatori la scôla.

3. Cuartiru liberu si 4 stängini lemne din care se incaldiesc si scôla.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si astern petitionile loru la subsrisul pâna in 1 Decembre 1871 st. v. dovedindu ca suntu de religiunea gr. or. cu portare bona — si ca suntu pedagogi absoluti.

Siarosiu, 10 Nov. 1871.

Dionisius Hendri,

(2—3) protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea statuiei invetatoresci la scôla confessională gr. or. din Pianulu de susu Inspectoratul scolaru districtuale alu Sebesiului cu léfa anuala de 320 fl. v. a. cuartiru si lemne de incaldit u se scrie concursu pâna la finea lui Novembre 1871.

Doritorii de a ocupă mentionat'a statuine, au a-si adresă cererile instruite cu documentele proveidue in "Statutul organicu" si ca suntu cantăreti buni susu-numei inspectiuni pâna la terminulu pusu.

Pianula de susu in 8 Nov. 1871.

(2—3) Comitetul parochiale.

Ad. nr. pp. 223—1671.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu preotescu la parochia româna gr. or. Butene din protopresbiteratul Clusiuui,

se scria concursu pâna in 6 Decembre a. c. pentru acestu postu.

Cu acestu postu preotescu este impreunat u urmatorul venit u anualu:

a) Cas'a parochiala cu gradina de legumi, si pomi de 950 orgii □. si edificiile agronomice. —

b) 5. jugere si 770. orgii cuadrate locu aratoriu, — si 3 jugere 520 orgii cuadrate — senatiu, precum si in limitele (hotarul) Retitiei locu de 4. cara de fenu. —

c) Dela 100. fumuri cate 10 copuri ($\frac{1}{2}$. mertie mare) de bucate, si cate o dñ (claca) cu palm'a. —

d.) Stol'a usuata — si acum de nou prin sinodulu parochialu statorita. —

Doritorii a ocupă acestu postu preotescu, suntu positi a-si adresă concursele sele, in sensu statutului organicu §. 3 bine instruite cătra sinodulu parochialu, si ale tramite subsrisului pâna in 1-a Decembre, că in 6 negresit u se pôta urmă alegerea.

Clusiu 5. Novembre 1871.

In contilegere cu comitetul parochialu. — V. Rosescu,
2—5 prot. român gr. or.

Edictu.

Susan'a nascuta Dimitrie Susiu de religiunea gr. or. din Vulcanu, care de mai multu tempu a parasit u necredintia pre legiuitoru seu bărbatu Georgiu Tataru totu din Vulcanu, se cităza prin acëst'a a se infatisă inaintea subsrisului scaunu protopopescu pâna in terminu de unu anu si o dñ dela datulu de josu, căci altmirele, procesulu divorziu intentat de barbatul seu, in contra-i, se va decide si in absentia ei, in sensu canóneloru s. biserici.

Zernesti in 1-lea Octobre 1871.

Dela scaunul protopresbiteralu alu Branului. I. Metianu,
(1—3) Protopopu.

Edictu.

Iustin'a nascuta Iacovu Craciunu din Ghimbavu, de religiunea gr. or. carea de mai multu tempu a parasit u necredintia pre legiuitoru seu barbatu Constantiu Davidu din Sanpetru, se cităzia prin acëst'a, a se infatisă inaintea subsrisului scaunu protopopescu, pâna in terminu de unu anu si o dñ dela datulu de josu, căci altmirele procesulu divorziu intentat de barbatul seu in contra-i, se va decide si in absentia ei, in sensu canóneloru S. nóstre biserici.

Zernesti in 1-a Octobre 1871.

Dela scaunul protopresbiteralu alu Branului. I. Metianu,
(1—3) Protopopu.

Indreptare. *) In articululu comitetului ad hoc si unele desluciri s'a stracratu unele erori ce vatama intilesulu :

Asia in colón'a 2 pag. 365 lin. 15 in locu de: „ur'a mea sa se indrepte: v o i 'a me a“; totu in aceea colóna si pagina, linea 20 in locu de: „s e n u l u desu amintitului comitetu“, sa se indrepte: s e n u l u desu amintitului etc., totu in colón'a linea 24 pag. 365 in locu de: „s u b - ventante“, sa se corega: „s u b v e r - sante“, mai departe totu in acea colóna in locu de: „in nume subsrisulu, sa se dica: in urma subsrisulu“; apoi erórea asia dicându mai batatore la ochi e totu la pag. 365 colón'a 2, linea 48, unde in locu de: „r e a c t i u n e a comit., sa se indrepte: „r e a c t i v a r e a comitului, si apoi totu in acea colóna si pagina lin. 56 in locu de: „p r i m i t e sa se corega: „pre - mise“.

*) Onorati corespondenti suntu rogati a scrie manuscrisele loru mai legibile că sa nu simu siliti a le „descifră“ asia dicendu că pre niscari-va ieroglifile.

R.

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Novembre 1871.

Metalicele 5%	58	20	Act. de creditu 316 50
Imprumut. nat. 5%	67	85	Argintulu 116 57
Actiile de banca	817		Galbinulu 5 55%